

ЛАЗОРЕНКО Ю. О.,

аспірант кафедри службового

та медичного права

*(Навчально-науковий інститут права**Київського національного університету**імені Тараса Шевченка)*

УДК 342.98:347.998.85

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.34>**СЛУЖБОВИЙ СПІР ЯК РІЗНОВИД ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ
У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти службового спору як різновиду публічно-правового спору. Сформульовано проблематику публічно-правових спорів загалом та службових спорів зокрема. Визначено особливості та ключові характеристики службових спорів у контексті розвитку інституту публічної служби в Україні. Констатовано, що незважаючи на значну кількість наукових праць із зазначеної проблематики, комплексне дослідження службових спорів як різновиду публічно-правових спорів з урахуванням сучасних реалій, зокрема в умовах воєнного стану, залишається актуальним науковим завданням. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення вирішення службових спорів та відповідну судову практику. Досліджено специфіку службових спорів в умовах воєнного стану з урахуванням особливостей правового регулювання публічно-службових відносин у цей період, включаючи зміни у процедурах призначення та звільнення публічних службовців. Розглянуто основні критерії розмежування службових спорів від інших видів юридичних конфліктів. Сформульовано авторське визначення поняття «службовий спір» як юридичного конфлікту, що виникає між суб'єктами публічно-службових відносин щодо порушення, застосування чи тлумачення норм законодавства з питань проходження публічної служби. Проаналізовано практичні проблеми реалізації права на судовий захист у службових спорах, зокрема в умовах воєнного стану. Визначено, що проведення дослідження службових спорів як різновиду публічно-правових спорів дозволяє сформулювати ряд теоретичних висновків та практичних пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства. Запропоновано систему критеріїв для класифікації службових спорів, що дозволяє диференційовано підходити до їх вирішення. Обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання розгляду та вирішення службових спорів в Україні.

Ключові слова: публічно-правовий спір, службовий спір, публічна служба, адміністративне судочинство, юридичний конфлікт, воєнний стан.

Lazorenko Yu. O. Service dispute as a type of public law dispute in the field of civil service

The article examines the theoretical and practical aspects of official disputes as a type of public law dispute. The problematic aspects of public law disputes in general, and official disputes in particular, have been formulated. The features and key characteristics of official disputes in the context of the development of the public service institution in Ukraine are determined. It has been established that despite the considerable number of scholarly works on the subject, a comprehensive study of official disputes as a type of public law dispute, taking into account current

realities, particularly under martial law, remains a relevant and pressing academic task. The legal framework for resolving official disputes and relevant judicial practice are analyzed. The specifics of official disputes under martial law are studied, taking into account the peculiarities of legal regulation of public service relations during this period, including changes in procedures for appointment and dismissal of public servants. The main criteria for distinguishing official disputes from other types of legal conflicts are considered. The author's definition of the concept of «official dispute» as a legal conflict that arises between subjects of public service relations regarding violation, application or interpretation of legislation on public service is formulated. Practical problems of implementing the right to judicial protection in official disputes are analyzed, particularly during martial law. It has been determined that the conducted study of official disputes as a type of public law dispute allows for the formulation of a number of theoretical conclusions and practical proposals aimed at improving the current legislation. A system of criteria for the classification of official disputes is proposed, which allows for a differentiated approach to their resolution. Proposals for improving the legal regulation of the consideration and resolution of official disputes in Ukraine are substantiated.

Key words: *public law dispute, official dispute, public service, administrative proceedings, legal conflict, martial law.*

Актуальність дослідження. Постановка проблеми. Розвиток адміністративного судочинства в Україні нерозривно пов'язаний із вирішенням публічно-правових спорів, серед яких особливе місце посідають спори щодо публічної служби або службові спори. В умовах триваючої трансформації інституту публічної служби, особливо з огляду на виклики, пов'язані з воєнним станом, питання правового регулювання та судової практики вирішення службових спорів набувають особливої актуальності.

Службові спори являють собою особливий різновид публічно-правових спорів, що виникають у сфері проходження публічної служби. Їх специфіка полягає у поєднанні елементів правового регулювання як публічного, так і приватного права, оскільки публічна служба передбачає особливий правовий статус особи, яка її проходить. Складність правової природи цих відносин призводить до виникнення проблем у практиці розгляду та вирішення таких спорів, зокрема в аспекті розмежування юрисдикції адміністративних та інших судів.

Особливої гостроти проблематика службових спорів набула в умовах воєнного стану, коли значна кількість публічних службовців опинилась в особливих умовах проходження служби, пов'язаних з викликами воєнного часу. Це зумовлює необхідність дослідження особливостей службових спорів, їх правової природи та шляхів вирішення з урахуванням сучасних реалій.

Актуальність дослідження підкреслюється також тим, що на сьогодні відсутнє законодавче визначення поняття «службовий спір», незважаючи на його широке використання в судовій практиці та юридичній науці. Така ситуація створює практичні проблеми в аспекті визначення юрисдикції судів та процедур вирішення відповідних спорів.

Стан дослідження. Проблематика публічно-правових спорів загалом та службових спорів зокрема була предметом наукових досліджень багатьох учених. Серед вітчизняних науковців, які досліджували різні аспекти публічно-правових спорів, слід відзначити В. Авер'янова, А. Берлача, Ю. Битяка, Л. Білу-Тіунову, В. Бевзенка, А. Комзюка, Т. Коломоєць, Р. Мельника, Ю. Ольшевську, О. Рябченко, М. Цуркана, В. Чернишову та інших. Окремі аспекти службових спорів як виду публічно-правових спорів розглядалися в роботах М. Карпи, В. Поплавського, В. Тимошука, А. Школика, В. Колпакова, О. Миколенка та інших дослідників. Особливості розгляду службових спорів в адміністративному судочинстві досліджували О. Марченко, В. Сьоміна, М. Цуркан та інші. Проблеми правового статусу публічних службовців та спорів, пов'язаних із проходженням

публічної служби, досліджували В. Колесник, М. Іншин, О. Петришин, А. Селіванов, Н. Янюк та інші вчені.

Незважаючи на значну кількість наукових праць із зазначеної проблематики, комплексне дослідження службових спорів як різновиду публічно-правових спорів з урахуванням сучасних реалій, зокрема в умовах воєнного стану, залишається актуальним науковим завданням. Особливої уваги потребує формування чіткого понятійного апарату у сфері службових спорів та визначення їх особливостей порівняно з іншими публічно-правовими спорами.

Метою дослідження є статті є дослідження теоретичних та практичних аспектів службового спору як різновиду публічно-правового спору, визначення його сутності, особливостей та формулювання пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання розгляду та вирішення службових спорів в Україні, з урахуванням специфіки воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Поняття та правова природа публічно-правових спорів. Для з'ясування сутності та особливостей службових спорів необхідно визначити поняття публічно-правового спору як родового поняття для цього виду спорів. Аналіз наукових джерел засвідчує відсутність єдиного підходу до визначення поняття «публічно-правовий спір».

Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) не містить визначення поняття «публічно-правовий спір», хоча використовує його як базову категорію для визначення юрисдикції адміністративних судів. Відповідно до ч. 1 ст. 4 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах. При цьому у ч. 1 ст. 19 КАС України наведено перелік категорій спорів, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів, серед яких п. 2 визначено «спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби» [1].

Схожою є позиція В. Колесника, який зазначає, що публічно-правовий спір пов'язаний з реалізацією норм публічного права (конституційного, адміністративного, фінансового тощо), а саме із суб'єктивними правами, законними інтересами, юридичними обов'язками, владними повноваженнями суб'єктів публічного права, застосуванням юридичних санкцій чи із самими публічно-правовими нормами. Публічно-правовий спір можна визначити як втілене у юридично значущих діях сторін протиріччя з приводу реалізації норм публічного права чи із самими публічно-правовими нормами, що відбувається у юридичній формі [2, с. 129].

Відома вітчизняна дослідниця О. Рябенко розглядає публічно-правовий спір як вид правових спорів, що виникають між учасниками публічно-правових відносин у зв'язку з порушенням, застосуванням чи тлумаченням норм публічних галузей права. Суперечності, які характеризують зміст публічно-правового спору, виражаються в розбіжностях чи відмінностях правових позицій учасників публічно-правових правовідносин щодо їх прав та обов'язків або законності правозастосовного, адміністративного чи нормативного акта [3, с. 535].

Досліджуючи сутність та особливості публічно-правового спору як предмета юрисдикції адміністративного суду, вітчизняний вчений-адміністративіст В.Ю. Поплавський виділяє такі його ознаки: а) є різновидом юридичного конфлікту; б) стосується протиборства сторін спору відносно одного предмета; в) предмет спору являє собою встановлення законності поведінки сторін спору; г) однією із сторін спору завжди виступає суб'єкт владних повноважень; д) проявляється у формі адміністративного позову як форми звернення до адміністративного суду; е) передбачає встановлені законодавством процедури вирішення [4, с. 74].

На підставі аналізу цих наукових підходів можна визначити, що публічно-правовий спір – це різновид юридичного конфлікту, що виникає між суб'єктами публічно-правових відносин щодо порушення, застосування чи тлумачення норм публічного права, характеризується наявністю у складі учасників спору суб'єкта владних повноважень та вирішується у визначеному законом порядку.

Поняття та особливості службового спору

Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби становлять значну частку в загальному обсязі публічно-правових спорів, що розглядаються адміністративними судами України. У юридичній науці та практиці для позначення цієї категорії спорів використовується термін «службові спори».

Незважаючи на поширеність використання терміну «службовий спір», його законодавче визначення відсутнє. Згідно з п. 2 ч. 1 ст. 19 КАС України, до юрисдикції адміністративних судів належать спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби [1].

Досліджуючи правову природу публічно-правових спорів вчений і практик М.І. Цуркан під спором із публічної служби розуміє втілену в юридично значущих діях сторін суперечність із приводу прийняття громадян на публічну службу, проходження публічної служби та її припинення [5, с. 430–431].

Дещо відмінною є позиція В.Ю. Поплавського, який визначає публічно-правовий спір у сфері державно-службових відносин як різновид юридичного конфлікту, що проявляється в протиставленні та взаємних претензіях сторін спору відносно одного предмета, що стосується встановлення законності поведінки сторін у державно-службових відносинах, причому однією із сторін завжди є державний орган, посадова особа, уповноважена приймати рішення, що мають юридичні наслідки [4, с. 74].

Для визначення поняття «службовий спір» необхідно з'ясувати зміст поняття «публічна служба». Відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 4 КАС України, публічна служба – це діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [1].

Таким чином, до публічної служби законодавець включає широке коло видів професійної діяльності, що здійснюється в інтересах держави та суспільства. При цьому правовий статус різних категорій публічних службовців регулюється різними нормативно-правовими актами, зокрема Законами України «Про державну службу» [6], «Про службу в органах місцевого самоврядування» [7], «Про судоустрій і статус суддів» [8], «Про прокуратуру» [9], «Про військовий обов'язок і військову службу» [10] та іншими спеціальними законами.

Аналіз судової практики свідчить, що при визначенні правового статусу особи як публічного службовця суди звертають увагу на такі ознаки, як наявність у трудовій книжці особи запису про складення Присяги, присвоєння відповідного рангу або спеціального звання, наявність у структурі оплати праці доплат за ранг, вислугу років тощо. Проте ці критерії не є універсальними, оскільки, наприклад, для осіб, які обіймають політичні посади, ці ознаки можуть бути відсутніми [11, с. 251].

Таким чином, виходячи з аналізу наукової літератури та судової практики, можна виділити такі ознаки службового спору:

1. Специфічний суб'єктний склад. Однією зі сторін спору є орган публічної адміністрації (державний орган, орган місцевого самоврядування тощо), а іншою – особа, яка перебуває або претендувала на перебування на публічній службі.

2. Предмет спору пов'язаний з проходженням публічної служби, тобто з прийняттям на публічну службу, її проходженням або звільненням з публічної служби.

3. Юридична природа спору має публічно-правовий характер, оскільки стосується публічно-службових відносин, які регулюються нормами публічного права.

4. Правове регулювання відносин, з приводу яких виникає спір, здійснюється спеціальним законодавством про публічну службу, а не загальним трудовим законодавством.

5. Спори вирішуються в порядку адміністративного судочинства.

Грунтуючись на виділених ознаках, можна запропонувати таке визначення поняття «службовий спір»: це різновид публічно-правового спору, що виникає між суб'єктами

публічно-службових відносин з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби та вирішується в порядку, визначеному КАС України.

Особливості правового регулювання службових спорів

Правове регулювання службових спорів в Україні характеризується комплексним характером та розгалуженістю нормативно-правової бази, що зумовлено різноманітністю видів публічної служби та особливостями правового статусу різних категорій публічних службовців. Відсутність єдиного кодифікованого акта, який би регламентував порядок розгляду та вирішення службових спорів, призводить до необхідності застосування положень багатьох нормативно-правових актів різної юридичної сили. Система нормативно-правових актів, що регулюють службові спори, охоплює як загальні акти, що визначають засади судочинства та правового статусу людини і громадянина, так і спеціальні, присвячені окремим аспектам публічної служби. Основними з цих нормативно-правових актів є:

1. Конституція України [12], яка гарантує право кожного на судовий захист своїх прав і свобод (ст. 55), а також встановлює основи публічної служби в Україні.

2. Кодекс адміністративного судочинства України [1], який визначає юрисдикцію адміністративних судів та порядок вирішення публічно-правових спорів, у тому числі службових спорів.

3. Закон України «Про державну службу» [6], який регулює відносини, що виникають у зв'язку з вступом на державну службу, її проходженням та припиненням.

4. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [7], який регулює правові, організаційні та соціально-економічні засади служби в органах місцевого самоврядування.

5. Інші спеціальні закони, що регулюють окремі види публічної служби.

Незважаючи на розгалужену систему нормативно-правових актів, у правозастосовній практиці виникають суттєві труднощі, пов'язані з тлумаченням та застосуванням норм права у сфері службових спорів. Це зумовлює важливу роль судової практики у формуванні єдиних підходів до вирішення таких спорів, особливо враховуючи відсутність спеціалізованого законодавства, присвяченого виключно службовим спорам.

Аналіз судової практики свідчить, що при вирішенні службових спорів суди стикаються з певними складнощами, пов'язаними з необхідністю розмежування службових спорів від трудових спорів, а також з визначенням характеру правовідносин між сторонами спору.

Так зокрема, у Постанові Великої Палати Верховного Суду від 14 квітня 2022 року у справі № 320/5420/20 суд вказав, що при визначенні юрисдикції спорів, пов'язаних з проходженням публічної служби, слід враховувати, що під публічною службою розуміють діяльність на державних політичних посадах, професійну діяльність суддів, прокурорів, військову службу, альтернативну (невійськову) службу, дипломатичну службу, іншу державну службу, службу в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [13].

Також Верховний Суд у Постанові від 29 січня 2020 року у справі № 815/1266/18 зазначив, що спір набуває ознак публічно-правового, зокрема, за умов, якщо виникає з публічно-правових відносин; сторонами спору є суб'єкт владних повноважень та приватна особа; предметом спору є рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень, які породжують, змінюють або припиняють права та обов'язки в публічно-правовій сфері [14].

Таким чином, правове регулювання службових спорів в Україні характеризується складною нормативною основою та значною роллю судової практики, яка через відсутність єдиного кодифікованого акту щодо публічної служби формує правові позиції, спрямовані на розмежування службових спорів від інших категорій юридичних конфліктів та встановлення чітких критеріїв для їх вирішення в порядку адміністративного судочинства.

Особливості службових спорів в умовах воєнного стану

В умовах воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 [15], правове регулювання публічної служби зазнало певних змін, що відповідно впливає і на характер та особливості службових спорів.

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, було прийнято низку нормативно-правових актів, які тимчасово змінили порядок проходження публічної служби. Зокрема, Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» [16] встановив особливості регулювання трудових відносин у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [17].

Слід зазначити, що дія Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» поширюється не на всі категорії публічних службовців. Так, відповідно до ч. 2 ст. 1 цього Закону, його дія не поширюється на військовослужбовців Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, поліцейських, працівників правоохоронних органів та працівників Державної кримінально-виконавчої служби України, служби цивільного захисту, які несуть службу та виконують завдання в умовах воєнного стану [16].

Воєнний стан суттєво вплинув на структуру та характер службових спорів, зумовивши появу нових і загострення традиційних категорій конфліктів у сфері публічної служби. Аналіз судової практики періоду воєнного стану дозволяє виділити кілька ключових категорій службових спорів, що набули особливого поширення та значення:

1. Спори щодо звільнення публічних службовців у зв'язку з ліквідацією державних органів на тимчасово окупованих територіях.
2. Спори, пов'язані з переведенням публічних службовців до інших державних органів внаслідок евакуації чи реорганізації.
3. Конфлікти щодо виплати заробітної плати та інших виплат публічним службовцям в умовах обмеженого фінансування.
4. Спори стосовно продовження строкових контрактів з військовослужбовцями.
5. Справи про поновлення на службі незаконно звільнених публічних службовців.
6. Окрему і дедалі більш важливу категорію становлять спори, пов'язані із захистом персональних даних державних службовців, які в умовах цифрової трансформації державного управління та підвищених вимог прозорості набувають особливого значення. Ці спори стосуються балансу між правом на приватність державних службовців та суспільним інтересом щодо доступу до інформації про діяльність органів державної влади.

Важливим аспектом вирішення службових спорів в умовах воєнного стану є застосування судами принципу верховенства права та забезпечення балансу між приватними інтересами публічних службовців та публічними інтересами держави в умовах війни.

Варто наголосити, що судова практика свідчить про формування нових підходів до вирішення службових спорів в умовах воєнного стану. Так, у Постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 липня 2022 року у справі № 620/1559/22 суд вказав на необхідність забезпечення прав публічних службовців навіть в умовах воєнного стану, зокрема, права на отримання належної їм заробітної плати [18].

У Постанові Верховного Суду від 23 березня 2022 року у справі № 320/8071/20 суд підкреслив, що введення воєнного стану не скасовує обов'язку держави дотримуватися принципу верховенства права та забезпечувати право на справедливий суд, у тому числі в спорах, що стосуються публічної служби [19].

Як бачимо, судова практика вирішення службових спорів в умовах воєнного стану формує нові методологічні підходи до оцінки правовідносин у сфері публічної служби, враховуючи безпрецедентні обставини функціонування державного апарату в кризових умовах. На підставі аналізу судової практики періоду 2022-2025 років можна виокремити такі визначальні особливості розгляду та вирішення службових спорів в умовах воєнного стану:

1. Комплексне застосування спеціального законодавства воєнного часу у поєднанні з загальними нормами службового законодавства, що вимагає від суддів системного тлумачення правових норм та врахування їх ієрархії.
2. Розширення меж судового розсуду при оцінці правомірності дій суб'єктів владних повноважень з обов'язковим урахуванням об'єктивних обставин воєнного стану та можливостей виконання обов'язків у конкретних умовах.

3. Пошук оптимального балансу між забезпеченням приватних інтересів публічних службовців (збереження робочого місця, оплата праці, соціальні гарантії) та публічними інтересами держави в умовах обмежених ресурсів та підвищених безпекових вимог.

4. Застосування диференційованого підходу до різних категорій публічних службовців з урахуванням їх функціональних обов'язків, ступеня залученості до оборонних заходів та реалізації критично важливих державних функцій у період воєнного стану.

Висновки та пропозиції. Проведене дослідження службових спорів як різновиду публічно-правових спорів дозволяє сформулювати ряд теоретичних висновків та практичних пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства.

На теоретичному рівні встановлено, що службовий спір є специфічним різновидом публічно-правового спору, який виникає з публічно-службових відносин між суб'єктом владних повноважень та особою, яка перебуває або претендувала на перебування на публічній службі. Ключовими ознаками службового спору є: спеціальний суб'єктний склад; специфічний предмет спору (питання прийняття, проходження або припинення публічної служби); публічно-правовий характер відносин; вирішення спору в порядку адміністративного судочинства за правилами КАС України.

Аналіз правового регулювання службових спорів в Україні засвідчив його фрагментарність та розпорошеність у численних нормативно-правових актах різної юридичної сили. Відсутність законодавчого визначення поняття «службовий спір» та специфічних процедур врегулювання таких спорів створює труднощі у правозастосуванні та підвищує навантаження на адміністративні суди.

Особливої актуальності набули службові спори в умовах воєнного стану, який зумовив суттєві зміни в регулюванні публічно-службових відносин. У цей період сформувалися специфічні категорії службових спорів, пов'язані з евакуацією та реорганізацією державних органів, питаннями оплати праці в особливих умовах, захистом персональних даних публічних службовців та балансом між приватними та публічними інтересами в кризових умовах.

На нашу думку, для вдосконалення правового регулювання службових спорів необхідно:

1. Внести зміни до КАС України, доповнивши статтю 4 частини 1 визначенням поняття «службовий спір», а також доповнити главу 6 розділу II КАС України новою статтею 189-1 «Особливості розгляду справ щодо вирішення службових спорів», яка б визначала процесурні особливості розгляду цієї категорії справ.

2. Доповнити статтю 19 частини 1 пункту 2 КАС України, конкретизувавши категорії службових спорів та критерії їх розмежування від інших видів спорів.

3. Розробити та прийняти комплексний закон «Про публічну службу», який би уніфікував підходи до правового статусу різних категорій публічних службовців та визначив базові принципи вирішення службових спорів.

4. Внести зміни до Закону України «Про державну службу», доповнивши розділ VIII статтею 90-1 «Порядок досудового врегулювання службових спорів», яка б встановлювала обов'язкові процедури досудового вирішення спорів між державними службовцями та органами державної влади.

5. Доповнити Закон України «Про медіацію» положеннями щодо особливостей застосування медіації при вирішенні службових спорів, зокрема, внести доповнення до статей 3 та 5 цього закону.

6. Розробити нормативно закріплені критерії розмежування службових та трудових спорів шляхом внесення відповідних змін до статті 19 КАС України та статті 15 Цивільного процесуального кодексу України.

7. Внести зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», доповнивши статтю 18 положеннями про спеціалізацію суддів адміністративних судів з розгляду службових спорів.

Запропоновані заходи сприятимуть формуванню ефективного механізму вирішення службових спорів, створенню належних гарантій захисту прав публічних службовців та

забезпеченню стабільного функціонування державного апарату навіть у кризових умовах. Удосконалення інституту службових спорів матиме позитивний вплив на розвиток системи публічної служби в Україні та підвищення довіри громадян до органів публічної влади, що є важливою складовою розбудови правової держави в сучасних умовах.

Список використаних джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36, № 37. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 06.04.2025).
2. Колесник В. А. Особливості публічно-правових спорів у контексті формування повноважень органів публічної влади. Ефективність державного управління. 2019. Вип. 2 (59). Ч. 1. С. 127–133. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_59/fail/koliesnyk.pdf (дата звернення: 06.04.2025).
3. Рябченко О. П. Категорія «публічно-правовий спір»: розмежування конституційної та адміністративної юрисдикції. *Вісник Конституційного Суду України*. 2011. № 4/5. С. 174–178. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/visnyk/2011_4-5.pdf (дата звернення: 06.04.2025).
4. Поплавський В. Ю. Публічно-правовий спір у сфері державно-службових відносин як предмет юрисдикції адміністративного суду: сутність, особливості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2015. № 6. С. 72–75. URL: http://law.ksu.ks.ua/images/files/nauk_visor/2015_6/stat/stat_20.pdf (дата звернення: 06.04.2025).
5. Цуркан М.І. Правове регулювання публічної служби в Україні. Особливості судового розгляду спорів: монографія. Харків: Право, 2010. 216 с.
6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 06.04.2025).
7. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 06.04.2025).
8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 06.04.2025).
9. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 06.04.2025).
10. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12> (дата звернення: 06.04.2025).
11. Марченко О. О. Публічно-правові спори щодо публічної служби в Україні: особливості розв'язання. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 6. С. 250–252. URL: http://www.par.in.ua/6_2014/64.pdf (дата звернення: 06.04.2025).
12. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> (дата звернення: 06.04.2025).
13. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 14 квітня 2022 року у справі № 320/5420/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104086981> (дата звернення: 12.03.2025).
14. Постанова Верховного Суду від 29 січня 2020 року у справі № 815/1266/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87251324> (дата звернення: 12.03.2025).
15. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 12.03.2025).

16. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20> (дата звернення: 12.03.2025).

17. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250.

18. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 липня 2022 року у справі № 620/1559/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105347518> (дата звернення: 12.03.2025).

19. Постанова Верховного Суду від 23 березня 2022 року у справі № 320/8071/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103986968> (дата звернення: 12.03.2025).

